

08213002 számú Fakitermelő megnevezésű szakképesítés megszerzésére irányuló szakmai képzéseket megalapozó programkövetelmény

1 A javaslatot tevő adatai¹

- 1.1 Természetes személy esetén: -
 - 1.1.1 Név:
 - 1.1.2 Lakcím:
 - 1.1.3 E-mail cím:
 - 1.1.4 Telefonszám:
- 1.2 Nem természetes személy esetén: -
 - 1.2.1 Név: **Erdőgazdálkodásért felelős miniszter**
 - 1.2.2 Jogi személy működési formája (cégforma):
 - 1.2.3 Székhely:
 - 1.2.4 Képviselőre (cégjegyzésre) jogosult személy neve:
 - 1.2.5 Képviselőre (cégjegyzésre) jogosult személy telefonszáma:
 - 1.2.6 Képviselőre (cégjegyzésre) jogosult személy e-mail címe:
 - 1.2.7 Kapcsolattartásra kijelölt természetes személy neve:
 - 1.2.8 Kapcsolattartásra kijelölt természetes személy telefonszáma:
 - 1.2.9 Kapcsolattartásra kijelölt természetes személy e-mail címe:

2 A programkövetelmény, illetve az ennek alapján szervezhető szakmai képzés

- 2.1 Megnevezése: Fakitermelő
- 2.2 Ágazat megnevezése: Mezőgazdaság és erdészet ágazat
- 2.3 Besorolása a képzési területek egységes osztályozási rendszere (KEOR) szerinti kód alapján: 0821

3 A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerezhető szakképesítés

- 3.1 Megnevezése: Fakitermelő
- 3.2 Szintjének besorolása
 - 3.2.1 Az Európai Képesítési Keretrendszer (EKKR) szerint: 3
 - 3.2.2 A Magyar Képesítési Keretrendszer (MKKR) szerint: 3
 - 3.2.3 A Digitális Kompetencia Keretrendszer szerint: 2

¹ A megfelelő elem kiválasztandó.

4 A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerzhető szakképesítés és az azzal betölthető munkakör vagy végezhető tevékenység kapcsolata, összefüggése²:

4.1 A szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerzhető szakképesítéshez szükséges kompetenciákkal szakmajegyzékben szereplő szakma körébe vonható munkaterület, tevékenység vagy munkakör magasabb szinten gyakorolható, vagy a szakmai képzés szakmajegyzékben szereplő szakma képzési és kimeneti követelményeiben meg nem határozott speciális szakmai ismeretek és szakmai készségek megszerzésére irányul.

4.2. A szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerzhető szakképesítés jogszabályban meghatározott képesítési követelmény munkakör betöltéséhez vagy tevékenység folytatásához.

A képesítési követelményt előíró jogszabály: 83/2003. (VII.16.) FVM rendelet

5 A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerzhető szakképesítéssel ellátható legjellemzőbb munkaterület, tevékenység vagy munkakör leírása:

A fakitermelő szakképesítéssel rendelkező szakember az állami és a magán erdőkben az erdőgazdálkodáshoz sorolható, fakitermelési munkákhoz kapcsolódó gyakorlati feladatokat és önálló munkavégzést igénylő tevékenységeket tud elvégezni. Munkáját vállalkozóként, vagy a vállalkozó alkalmazottjaként végzi. Az erdőben előforduló, a fakitermelési munkákkal érintett leggyakoribb fa- és cserjefajokat felismeri, megkülönbözteti. A munkavégzés során önállóan végzi a fadóntéseket, valamint a fakitermelési műveleteket, a gallyazást, a választékolást, a darabolást, a felkészítést, a készletezést. A számbavételezésben közreműködőként vesz részt. Kezeli, szereli és karbantartja a motorfűrészeket, motoros adaptereket. Munkája során a munkavédelmi, környezetvédelmi és tűzvédelmi szabályokat betartja.

6 A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerzhető szakképesítéshez szükséges képzési tartalom szabadalmi vagy szerzői jogi oltalom alatti állása:

6.1 Szabadalmi vagy szerzői jogi oltalom alatt áll: -

6.1.1 Az oltalom típusának megjelölése: -

6.1.2 Nyilvántartó hatóság: -

6.1.3 Azonosító vagy nyilvántartásba vételi száma: -

7 A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzés megkezdéséhez szükséges bemeneti feltételek:

² A megfelelő elem kiválasztandó.

7.1 Iskolai előképzettség³:

- alapfokú iskolai végzettség

7.2 Szakmai előképzettség: -

7.3 Egészségügyi alkalmassági követelmény: szükséges

7.4 Szakmai gyakorlat területe és időtartama: -

8 A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzés elvégzéséhez szükséges foglalkozások minimális és maximális óraszám (Amennyiben a programkövetelmény modulszerű felépítésű, a minimális óraszám a modulonként meghatározott minimális, a maximális óraszám a modulonként meghatározott maximális óraszámok összege):

8.1 Minimális óraszám: 320 óra

8.2 Maximális óraszám: 480 óra

9 A szakmai követelmények leírása:

9.1 Modulszerű felépítés esetén⁴

9.1.1 Programkövetelmény-modul neve: Erdei fa- és cserjeismeret

9.1.1.1 Programkövetelmény-modul sorszáma: 1.

9.1.1.2 Programkövetelmény-modul tanulási eredményeinek elsajátításához szükséges foglalkozások minimális és maximális óraszám:

9.1.1.2.1 Minimális óraszám: 40

9.1.1.2.2 Maximális óraszám: 80

| Sorszám | Készségek, képességek | Ismeretek | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök | Önállóság és felelősség mértéke |
|---------|---|---|---|---|
| 1. | Megkülönbözteti a legfontosabb fafajokat levelük, hajtásuk, termésük alapján. | Ismeri az erdő legfontosabb fafajait. | Törekszik az újabb erdészeti fajok megismerésére. | Képes megítélni, hogy szakmája szempontjából mik a fontosabb fajok. |
| 2. | Megkülönbözteti a legfontosabb cserjefajokat levelük, hajtásuk, termésük alapján. | Ismeri az erdő legfontosabb cserjefajait. | Törekszik az újabb erdészeti cserjék megismerésére. | Képes megítélni, hogy szakmája szempontjából mik a fontosabb cserjefajok. |

³ A megfelelő elem kiválasztandó.

⁴ Legalább két modul esetén modulonként szükséges meghatározni a tanulási eredményeket! A sablont a modulok számának függvényében további táblázatokkal ki lehet egészíteni a modulra vonatkozó információk megjelenítésével.

| | | | | |
|--|--|--|--|--|
| | | | | |
|--|--|--|--|--|

9.1.2 Programkövetelmény-modul neve: Motorfűrészek és motoros adapterek szerkezete, kezelése és karbantartása

9.1.2.1 Programkövetelmény-modul sorszáma: 2.

9.1.2.2 Programkövetelmény-modul tanulási eredményeinek elsajátításához szükséges foglalkozások minimális és maximális óraszámja:

9.1.2.2.1 Minimális óraszám: 40

9.1.2.2.2 Maximális óraszám: 80

| Sorszám | Készségek, képességek | Ismeretek | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök | Önállóság és felelősség mértéke |
|---------|-------------------------------|--|--|--|
| 1. | Kezeli a motorfűrészeket. | Ismeri a motorfűrészek kezelésének szabályait. | Elkötelezett a motorfűrészekkel kapcsolatos szabályos munkavégzés mellett. | Útmutatók alapján ellenőrzi a motorfűrészek főbb szerkezeti egységeit. |
| 2. | Kezeli a motoros adaptereket. | Ismeri a motoros adaptereket kezelésére vonatkozó előírásokat. | Elkötelezett a motoros adapterekkel kapcsolatos munkavégzés mellett. | Útmutatók alapján ellenőrzi a motoros adapterek főbb szerkezeti egységeit. |

9.1.3 Programkövetelmény-modul neve: Fakitermelési ismeretek

9.1.3.1 Programkövetelmény-modul sorszáma: 3.

9.1.3.2 Programkövetelmény-modul tanulási eredményeinek elsajátításához szükséges foglalkozások minimális és maximális óraszámja:

9.1.3.2.1 Minimális óraszám: 200

9.1.3.2.2 Maximális óraszám: 260

| Sorszám | Készségek, képességek | Ismeretek | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök | Önállóság és felelősség mértéke |
|---------|---|--|---|--|
| 1. | Elvégzi a különböző súlyvonalhelyzetű fák döntését. | A különböző súlyvonalhelyzetű fák döntésének szabályait. | Elkötelezett a szabályszerű fadöntés iránt. | Képes önállóan az Erdészeti Biztonsági Szabályzat (EBSZ) előírásoknak megfelelően a fadöntést elvégezni. |
| 2. | Elvégzi a fekvő fa és az állófa gallyazását. | Ismeri a fekvő és az álló fagallyazására vonatkozó | Elkötelezett az EBSZ előírásainak megfelelő | Képes önállóan az EBSZ előírások betartásával a gally- |

| | | | | |
|----|---|---|---|---|
| | | legfontosabb előírásokat. | gallyazások elvégzésére. | lyazást elvégezni. |
| 3. | Használja az erdei választékok szabvány előírásait, ezek alkalmazásával önállóan választékol. | Ismeri az erdei választékok szabvány előírásait, azonosítja a legfontosabb előírásokat. | Törekszik az erdei választékok szabvány előírások pontos betartására. | Az erdei választékok szabvány előírásai alapján önállóan választékol. |
| 4. | Darabolást végez. | Tudja a darabolás legfontosabb szabályait. | Elkötelezett az EBSZ előírásainak megfelelő darabolás elvégzésére. | Képes önállóan az EBSZ előírások betartásával a darabolást elvégezni. |
| 5. | Elvégzi a felkészítés műveleteit. | Ismeri a felkészítés műveleteit. | Törekszik a felkészítési műveletek szabályos elvégzésére. | Képes önállóan az EBSZ előírások betartásával elvégezni a felkészítés műveleteit. |
| 6. | Készletezi a faanyagot sarangba, illetve máglyába. | Megnevezi a készletezési módokat. | Törekszik a szabályos sarang és máglya kialakítására. | Képes önállóan az EBSZ előírásainak megfelelően készletezni a faanyagot. |
| 7. | Közreműködik a számbavételezés műveleteiben. | Érti a számbavétel jelentőségét. | A számítások elvégzése során pontos és precíz. | Önállóan kitölti a felvételi lapokat. |
| 8. | A munkavédelmi ismeretek betartásával kezeli a motorfűrészeket és a motoros adaptereket. | Ismeri a szakmájához kötődő munka-, tűz- és környezetvédelmi alapelveket. | Szabálykövető a munka-, tűz és környezetvédelem területén. | Utasítás alapján az adott erdészeti tevékenységhez szükséges védőfelszereléseket használja. |

9.1.4 Programkövetelmény-modul neve: Vállalkozási ismeretek

9.1.4.1 Programkövetelmény-modul sorszáma: 4.

9.1.4.2 Programkövetelmény-modul tanulási eredményeinek elsajátításához szükséges foglalkozások minimális és maximális óraszámja:

9.1.4.2.1 Minimális óraszám: 40

9.1.4.2.2 Maximális óraszám: 60

| Sorszám | Képesség | Tudás | Attitűd | Autonómia és felelősség |
|---------|---------------------|---|--|---|
| 1. | Vállalkozást indít. | Ismeri a vállalkozás indításának lépéseit, a vállalkozáshoz | Az Ügyfélkaput magabiztosan használja, vállalkozásának indí- | Erdészeti szakmai feladatok elvégzésére önállóan alkal- |

| | | | | |
|----|---------------------------------------|--|--|---|
| | | kapcsolódó jogszabályokat, számítástechnikai ismeretekkel rendelkezik. | tásában szabálykövető. | mas. |
| 2. | Vállalkozását működteti. | Ismeri a vállalkozás működtetésének feladatait, a számlakitöltés lépéseit. | Nyitott a változások követésére, vállalkozása működtetésében precíz. | Vállalkozóként végzi a fakitermelés műveleteit, munkacapatot irányít. |
| 3. | Bizonylatot állít ki (számla, nyugta) | Ismeri a bizonylatok kötelező elemeit. | Szabálykövető a számlák kiállítása során. | Képes önállóan számlát, nyugtát kiállítani. |
| 4. | Átutalási megbízásokat állít ki. | Ismeri a banki átutalások műveleteit. | Az átutalási bizonylatok kitöltése során pontos, precíz. | Képes önállóan a banki átutalások elvégzésére. |
| 5. | Adatszolgáltatásokat teljesít. | Ismeri a vállalkozások működéséhez kapcsolódó adatszolgáltatásokat. | Szabálykövető az adatszolgáltatásokban. | Önállóan elvégzi a különféle adatszolgáltatásokat. |

9.2 A szakmai képzés megszervezhető kizárólag távoktatásban: igen/nem⁵

10 A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerzhető szakképesítés társadalmi-gazdasági hasznosíthatóságának bemutatása (munkaerő-piaci relevanciája):

A fakitermelő szakképesítéssel rendelkező szakember az állami és a magán erdőgazdaságokban képes a fakitermelési műveletek önálló elvégzésére vállalkozóként, vagy vállalkozó alkalmazottjaként. Az ország területének jelenleg 22%-a erdő, melynek növelése az elkövetkezendő években egyre jelentősebb lesz. A szakszerű erdőgazdálkodáshoz korszerű szakképzettséggel rendelkező szakemberekre van szükség. Az erdőkben lévő fák kitermelése, döntése és feldolgozása elődeink munkájának a megbecsülése, hiszen a sokszor 100 évig nevelt fák sorsa dől el rosszul, ha nem megfelelő szakképzettségű emberek végzik a fakitermelési munkákat. A rossz fadöntés a faanyag értékesítés miatt jelentős értékvesztéssel járhat, a szakértelem nélküli munkavégzés pedig rendkívül balesetveszélyes. A szakszerű választékolással pedig a faipar igényeit kell kielégíteni. A választékolás a döntést követően a fakitermelés műveletének értéket meghatározó tevékenysége.

11 A képesítő vizsga megszervezéséhez szükséges feltételek és a képesítő vizsga vizsgatevékenységeinek részletes leírása:

11.1 A képesítő vizsgára bocsátás feltétele:

A szakmai képzés követelményeinek teljesítéséről a képző intézmény által kiállított tanúsítvány.

Egyéb feltételek: -

11.2 Írásbeli vizsga

⁵ A megfelelő válasz aláhúzendó.

11.2.1 A vizsgatevékenység megnevezése: Írásbeli vizsga

11.2.2 A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírása: az írásbeli vizsga két részből tevődik össze.

a.) Az első rész a fakitermelés műveleteiből összeállított 30 db tesztfeladatot tartalmaz, amely számítógép használatát igényli. A tesztfeladatok között igaz-hamis választás, illetve egyszeres választási feladatok szerepelnek.

b.) A második rész a vállalkozási ismeretekhez kapcsolódóan árajánlat készítést és számlakiállítást foglal magába.

11.2.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 60 perc

11.2.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes képesítő vizsgán belül: 20%

11.2.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

Az első vizsgarész értékelését a számítógép végzi az elkészített megoldókulcs alapján. A tesztfeladatok egyenértékűek, azonos súlyarányal számítanak.

A második vizsgarész értékeléséhez javítási útmutatót kell készíteni, mely az árajánlat legfontosabb elemeit, valamint a számlakitöltés legfontosabb elemeit tartalmazza.

11.2.6 A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerezhető összes pontszám legalább 41 %-át elérte.

11.3 Projektfeladat

11.3.1 A vizsgatevékenység megnevezése:, Gyakorlati vizsga

11.3.2 A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírása:

A: Felismerés

15 db állományalkotó és kísérőfaj, valamint 5 db cserjefaj felismerése képről, növénygyűjteményből levél alapján, vagy élő anyag alapján. A képeken a fa-, illetve a cserjefajok teljes alakban is bemutatathatóak a levél mellett.

B: Fakitermelés végrehajtása

A fadóntés helyszínét szükség szerint motoros adapter alkalmazásával előkészíti. A vizsgázó fadóntést végez, majd a döntést követően elvégzi a ledöntött fa gallyazását, választékolását, darabolását, szükség szerint felkészítését és készletezését. A feladat elvégzése után a motorfűrész karbantartja, ismerteti a karbantartás legfontosabb feladatait.

11.3.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 60 perc (A vizsgarész: 20 perc, B vizsgarész: 40 perc)

11.3.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes képesítő vizsgán belül: A: 20%, B: 60%

11.3.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A vizsgarész:

A kivetített, vagy növénygyűjteményen, eredeti növényanyagon rendelkezésre álló felismerési anyagból magyar névvel kell felismerni a fa- és cserjefajokat. Minden helyesen felismert faj 2,5 pontot ér. A helyesen felismert nemzetség-névéért 1 pont jár, a helyesen felismert fajnévéért 2 pont jár, a hibátlan helyesírással leírt fajnévéért 2,5 pont jár.

B vizsgarész:

Az értékelés során az Erdészeti Biztonsági Szabályzatban leírtak betartását kell ellenőrizni. Amennyiben a vizsgázó eltér az EBSZ-ben leírtaktól, és a munkavégzést balesetveszélyesen végzi, vagy a tevékenységek közben balesetet okoz, akkor a vizsgája sikertelen.

A vizsgaszervező a vizsgafeladathoz az állomány ismeretében külön értékelő lapot és pontozási útmutatót készít, mely az alábbi szempontokat is magába foglalja

- a munkavégzés megkezdése előtti feladatok: munkaterület kijelölése, szükséges eszközök, szerszámok előkészítése, a biztonságos munkatevékenység feltételeinek ellenőrzése, az értékelésbe 10%-kal számít bele.
- a hajk, a törési lécz és lépcső EBSZ szerinti kialakítása, az értékelésbe 30 %-kal számít bele
- a munka végrehajtásának fázisai, az értékelésbe 30%-kal számít bele
- gépek munka előtti ellenőrzése (műszaki, biztonsági, munkavédelmi kérdések kezelése), az értékelésbe 10%-kal számít bele.
- precíz, gondos munkavégzés, az értékelésbe 5%-kal számít bele
- problémahelyzetek kezelése (eszközhány, váratlan események stb.) az értékelésbe 5%-kal számít bele
- az Erdészeti Biztonsági Szabályzat maradéktalan betartása, az értékelésbe 10%-kal számít bele, de ha a vizsgázó súlyosan megsérti az EBSZ előírásokat, balesetet okoz, akkor a vizsgarész eredménye sikertelen.

11.3.6 A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerezhető összes pontszám legalább 51 %-át elérte.

11.4 A vizsgatevékenységek lebonyolításához szükséges személyi feltételek:

- Az írásbeli vizsga teljes időtartama alatt álljon rendelkezésre rendszergazda.

- Az erdőben végzett munkákhoz, a fakitermeléshez álljon rendelkezésre 1 fő olyan személy, aki a gépek, motorfűrészek meghibásodása esetén azok javítását el tudja végezni a vizsga további zavartalan lefolytatása érdekében.

11.5 A vizsgatevékenységek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

- számítógép, irodaszerek, nyomtató, internetelés
- a gyakorlatok lebonyolítását szolgáló tanerdő, tanműhely, gyakorló helyszín, műhelyszerszámok, berendezések
- motorfűrészek, nyeles tisztítófűrészek, fűkaszák
- mikrobusz (csoportonként 1 db)
- védőruha, védőeszközök, egyéni védő felszerelések
- elsősegélynyújtó eszközök, felszerelések, berendezések

11.6 A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: -

11.7 A képesítő vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok:

Választékoláshoz a területen erdőgazdálkodói tevékenységet végző által kiadott vágás-szervezési utasítás, amely meghatározza a termelendő választékokra vonatkozó méreti és minőségi előírásokat.

11.8 A vizsgatevékenységek megszervezésére, azok vizsgaidőpontjaira, a vizsgaidőszakokra vonatkozó sajátos feltételek:

Nincs speciális előírás, de a fakitermelés helyén az érvényes műveleti lapnak rendelkezésre kell állnia.